

APIE PROF. W. GRAHAM TIEK PIENO NUO VIENOS KARVUTES. AKYVAIZDOJ DIDŽIŲJŲ ĮVYKIŲ.

SANDARA THE LEAGUE

LITHUANIAN

NEWSPAPER

Published by the Lithuanian National League of America... 840 W. 33rd St., Chicago, Ill. Yards 4789

METAI XXIX

PENKATADIENIS, GEGUŽIO-MAY-28 D. 1943 M.

No. 22

Likvidavo Ghetas Baltijos Kraštuose

Dauguma Žydų Nužudyta

Londonas. — Vokiečių laikraštis "Ostland", polemizuodamas su Maskvos užmetimais...

Sprendžiant iš pareiškusių spaudoje nuomonių, pritarimas Amerikos lietuvių atstovų ir veikėjų suvažiavimui šią vasarą...

Šiuo metu nėra taip svarbu turėti rekordinę konferenciją, kurion suvažiuoję tūkstantis ar daugiau atstovų...

Svedų laikraštis "Aftontidningon" perkratinėdamas šį vokiečių pareiškimą, pridėda, jog jo paties surinktomis informacijomis ghetos Baltijos kraštuose esančios likviduotos...

Kivirciai Tarp Vatikano Ir Nazių Apie Tai Kas Pradėjo Šį Karą

Kalbėdamas iš Paryžiaus radio stoties nazių šūlas, Dr. Friedrich apkaltino katalikų bažnyčią sukėlimu dabartinio karo.

Nazių pradėjo atakuoti Vatikaną bijodami, kad tas nepavartotų savo įtaką ištraukimui Italijos iš karo.

Tai Bent Buvo Pavardė!

Mes, lietuviai, kartais kaip ir sarmatinamies ilgesnių pavardžių, bet štai pažiūrėkime į šią Vienas Širijos tautietis atsilankė į karo dūbtuvę Pueblo, Colorado ir paprašė darbo.

Franco Paliuosavo 6.943 Politinius Kalinius

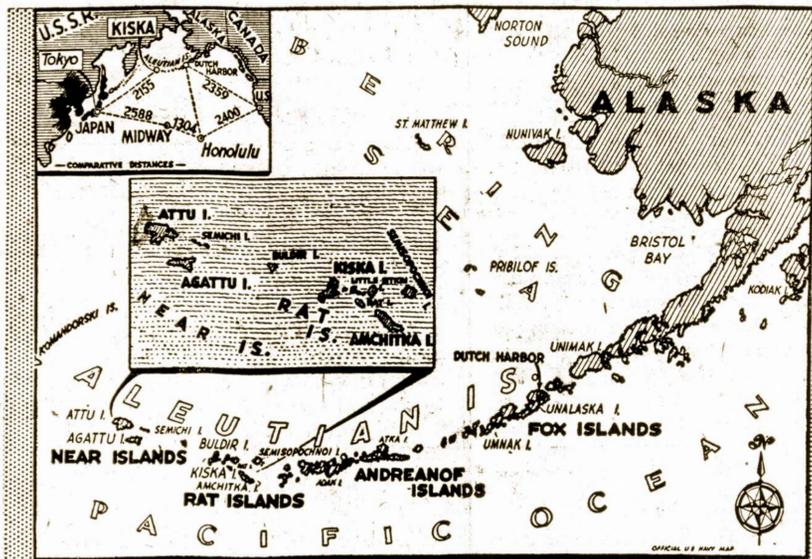
Madridas. — Kitokie vejai pradėjo pūsti ir Ispanijoje. Diktatorius gen. Franco nusprendė palaišuositi 6.943 politinius kalinius, kurie buvo laikomi naujo Civilinio Karo.

Iš kitos pusės vokiečiai gal būt bandys dar kartą savo "liukę" rytų fronte. Žinovų nuomone, vokiečių gazolino atsarga jau išsisėmė ir jiems reikalinga naujų aliejaus šaltinių.

Todėl, nebūtų nuostabu, jei Hitleris pultų Kaukazo link ir veržtų taš pačiais keliais, kuriais jis negarbingai pasitraukė pereinant žiemą.

Šie metai regės didžiausių kovų ir lėptynių. Jų paseka bus tokli, kad ašis taps sulaužyta ir likviduota.

Area of U. S. Push in North Pacific

The strategic position of Attu island, in the Aleutians, where the navy landed strong forces to engage Japanese troops, is graphically shown in this official U. S. navy map.

Turkai Smerkia Sov. Rusijos Pretenzijas

Rusai Bando Išvyti Nazių iš Kaukazo

Atkaklios Kovos Pradėjo Kaukazo Fronte

150.000 Sovietų Kareivių Dalyvauja Atakose

Vakariniam Kaukaze, priešais Krimo pusiasalį, vokiečiai dar laiko Novorosijsko uostą ir apelinces, tikėdami panaudoti šią bazę didesnėms operacijoms...

Berlynas tikrina, jog atakose dalyvauja apie 150.000 sovietų kareivių, kurie buvo įlaužę liniją dviejų mylių gilumo, bet vėliau tapo iš ten išstumti.

Nauji Bandymai Sukurti Centro Europos Federaciją

Lenkai Laukia Skubaus Prancuzijos Atgijimo

Federacijos Ideja Bus Gaivinama

Vidurinės ir Centro Europos federacijos klausimas gyvai diskutuojamas Londone, nepaisant jog esama daug svarbesnių karo problemų išrišimui.

Tačiau lenkai nuo jos neatsisako. Neseniai jų užsienių reikalų ministeris Edward Raczyński pareiškė, jog federacija reikalinga ir jai neprivalėtų užstoti kelią laikinos klitvys. Ji,

Turtingiausias Atstovas Maisto Konferencijoj, Tai Ethiopų

Ethiopų delegacijos pirmininkas maisto konferencijoj, Hot Springs — p. Yolma Deressa pradėjo mokėti viešbutyje aukso monetomis.

Kuomet apie tai sužinojo mūsų valdžios žmonės, tai tą atstovą su maišeliais aukso pinigų tuojau tuojau nuvežė į izdą departamentą.

Vargšas atstovas pats nežinojo kokį milžinišką turtą jis vežiojosi su savim!

Viduržemio jūrą paliečia trys pasaulio dalys: Europa, Afrika ir Azija.

Turkai Kritikuoja Londono "Times"

Mažos Tautos Negali Būti Paaukštos Didžiųjų Saugumui

Anglų spaudos, ypačingai Londono "Times" pareiškimai, kad Sovietų Rusijai reiktų pavesti centralinės Europos globojimas, sutiko smarkų pasipriešinimą turkų spaudoje.

Žinomas turkų publicistas Yarman, laikraštėje "Vantan" kategoriškai pareiškia:

Joki išmintinga tauta, joks protaujantis žmogus negali su tikti su tokia ateičia, kokią siūlo "Times". Pasaulis gali būti tik demokratijos išgelbėtas ir geriausia tam priemonė yra ta, kurią pats Churchill suminėjo — kad mažesnės tautos susiorganizuotų į federacijas, kurios galėtų stovėti šalia didesnių valstybių.

Kitas turkų rašytojas, parlamento atstovas Atay, laikraštėje "Ulus" primena, jog mažos okupuotos šalys norėtų žinoti kur, apsistos rusai, besivydami vokiečius. Alijantai, irgi, privalo apsisaugoti, kad jų šiuo laiku smerkiamos idejos, netaptų pagaliau jų pačių nuosavybe.

Pagerbs Vysk. S. B. Mickevičių Tautiškosė Kapinėse

Sv. Marijos parapijos kleb. S. Linkus pagerbs mirusius septyntadienyje, gegužės 30 d., 11 val. dieną Lietuvių T. kapinėse, prie a. a. Vysk. Stasio B. Mickevičiaus kapo.

Alijantai Sudauzė Bombom Vokiečių Industrijos Centra

Sajungininkų Orlaiviai Užpuolė Eseną Jau 26 Sykius

Didžiausios Karo Industrijos Miestas Skaudžiai Nukentėjo

Pabaigoj šios savaitės didžioji sąjungininkų oro armada užpuolė Eseną 26 kartą. Puolime dalyvavo apie 500 bombanešių, iš kurių 22 negrižo. Esenas buvo bombarduojamas iš oro daugiau, negu kuris kitas miestas pasaulyje.

Eseno miesto mažai kas beliko. Gyventojai išbėgioję į apelinces, kiti persikėlė net į Austriją, arba tas vietas, kurių neatlanko taip dažnai alijantų bombanešiai.

Smerkia Krt. Paveikslą "Mission to Moscow"

Columbus, O. — Amerikos Legiono, Ohio skyrius, atsikreipė į legiono nacionalį štabą prašydamas, kad būtų imtasi žygių atitaisyti tuos nuostolius, kuriuos padarė krutamas paveikslas "Mission to Moscow".

Toji filma neatafinkanti knygai, išleista tuo patim vardu ir prof. John Dewey ir Miss Suzanne La Follette žodžiais esanti totalitarinė propaganda masiniam suvartojimui.

Kova Už Atlantiką Svyra Alijantų Pusėn

Vokiečiai Pripažįsta Didėjančius Nuostolius

Londonas. — Anglų laivyno oficialiai pareiškė, jog pastaruojau laiku vis daugiau ir daugiau laivų perplaukia saugiai Atlantiką ir daugiau submarinų paskandinama, ačių augančiai alijantų oro ir vandenų sargybai.

Patys vokiečiai prisipažino, jog jų nuostoliai submarinuose žymiai pašoko. Daug pakenkė submarinų statybai ir nuolatiniams anglų bei amerikiečių orlaivių vizitai į laivų statybos centrus.

Buvo laikai, kuomet naziai tikėjosi laimėti šį karą submarinų pagalba. Del to jas daugiausiai ir statė. Bet pasirodė, jog nesnaudė ir kita pusė gaminiame apsigynimo priemonių.

Amerikos lietuviai nori turėti savo atstovų suvažiavimą. Kodėl ne? Laikas jau būtų baigti laikraštines polemikas ir pradėti realų darbą. — Eolus.

Naziai Kviečia Lenkų Arcivyskupą Sapiehą i Karininkų Laidotuves

Londonas. — Nazių okupacinė vyriausybė pasuntė pakvietimą Krakuvos arcivyskupui Sapiehai dalyvauti laidotuvėse 10.000 lenkų karininkų, kurie buvo surasti nužudytais netoli Smolensko.

Jos žemė. Arciv. Sapieha dabar nežinąs ką daryti. Jei jis sutiks dalyvauti, tai tą įvykį panaudos nazių propoganda; jei atsisakys, tai nusižengs bažnyčiai ir atminčiai tų karininkų, kurie gynė savo kraštą.

Iš Dariaus-Girėno Legionierių Posto

Lietuvių Legionierių Privatinis Vėkaras

Pereitą sekmadienį, įvyko balius Dariaus-Girėno legionierių posto nariams, jų savoj svetainėje. Susirinko pilna salė narių ir jų šeimos nariai.

Ristynės Laikiniai Sustojė

Ristynės lietuvių tarpe buvo prasidėję ir vėl sustojė. Vasarai atėjus imta rūpintis kitokiais parengimais, ypačingai piknikais. Tačiau ir jiems oras nėra geriausias, nes vis dar buvo šaloka. — Narys.

Sutraukė 300.000 Kariuomenės i Norvegiją

Svedų pranešimais vokiečiai spėjo, kad sąjungininkų invazija gali įvykti šiaurinėje Europos dalyje. Pastaruojau laiku jie sutraukė į Norvegiją apie 300.000 kariuomenės, o į Daniją apie 160.000.

Sutraukė 300.000 Kariuomenės i Norvegiją

Didesnė dalis nazių laivyno taip pat tebesanti Norvegijos vandenyse. Bet iš ten jis negali pasijudinti, kadangi jį nuolat saugo anglų ir amerikiečių jėgos.

Agrikultūros Departamentas, Washingtone, Praneša, jog Pradžioje šio mėnesio farmosose dirbo 10.492.000 žmonių, tai yra vienu milionu daugiau, negu pereinaitis metais.

SANDARA

LITHUANIAN WEEKLY NEWSPAPER

LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE of AMERICA

Editorial Office: 840 West 33rd St., Chicago Telephone Yards 4789

SUBSCRIPTION RATES:

In The United States per year \$2.00
In Canada and All Foreign Countries per year \$3.00

Entered as second class matter OCTOBER 25th, 1928, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the ACT of MARCH 3, 1879.

Sandara yra Savaitinis Laikraštis, leidžiamas kas Penktadienis. Sandara yra Organas Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros, 840 West 33rd St., Chicago, Illinois

UŽSAKYMO KAINA:

Suvienytose Valstijose metams \$2.00
Užienyje metams \$3.00

Apie Popiežiaus Konkordatą Su Stalinu

Siomis dienomis "Overseas News Agency" iš New Yorko išsiuntinėjo informaciją apie ruošiamą konkordatą Vatikano ir Sovietų Rusijos. Tarpininku tarp vienu ir kitų esąs arcivyskupas Spellman, kuris dabartiniu laiku vėšei Perstijos sostinėj Teherane ir atlieka pradinius pasikalbėjimus su Kremliaus atstovu.

Daugeliui šis pranešimas gali atrodyti tiesiog netikėtinu, nes vieni yra šventos bažnyčios globėjai, o kiti — didžiausi tikybės priešininkai. Apie ką gi jie galėtų kalbėtis ir vesti derybas? Kokias gi sutartis jie istengtų sulipdyti? Tačiau, ši bei ta suranda bendro.

Vatikanas siekia paimti pravoslavų (stačiatikių) cerkves į savo globą. Jis norėtų paduoti Rusijoje įsteigti ir grynai katalikiškas misijas. Jeigu prieš tai buvo siunčiami misionieriai į tuos kraštus, kur gyvena necivilizuoti žmonės, tai kodėl to nepabandyti Sovietinėj Rusijoj? Čia yra daug progų ir galimybių. Pirmesniais popiežiaus gražiausiai sugyveno ir su caro režimu, nors pastarieji irgi spaudė katalikus.

Stalinas irgi turi savo išrokavimus. Padaręs konkordatą su popiežium, jis išgytų daugiau prielankumo centro ir vakarų Europoje. Jis irgi galėtų pasinaudoti katalikų bažnyčios dogma, jog kiekviena valdžia paeina iš Dievo, neišskyrus ir komunistinės. Katalikiškos šalys nebegalėtų taip drąsiai jam priklausyti praėjusiuose metais.

Taigi, derėdamiesi dėl konkordato viena ir antra pusė turi savotiškus išrokavimus ir tikisi šiek tiek pasipelninti. Bet pasirašymas konkordato būtų didelis smūgis toms šalims, prie kurių Stalinas reikią pretenzių. Pirmoji eilėj Lietuva, po kiau Lenkija ir tt. Padėdamas savo parašą po sutartim, popiežius tuom pat sykiu sutiktų pavesti maskolių globai tris milijonus lietuvių, septynius milijonus lenkų ir pan. Visa ką tie žmonės, perleidžiami į vergiją, gautų, tai tik nusiramina: "Kentėkite ir būsite išganyti".

Nelabai seniai popiežius pavedė Poznamiaus lenkus nazių vyskupo globai. Lenkų valdžia Londone užprotestavo, bet tas nieko negelbėjo. Todėl yra pamato nerimauti ir dėl dabartinių Vatikano derybų su Maskva. Jei jos užsibaigtų pasirašymu konkordato, tai Baltijos kraštams būtų sudotas didelis moralis smūgis.

Jei Likviduotas Kominternas, Tai Kur Dėsīs Justo Paleckio Komisarai?

Panaikinus komunistų internacionalą, atrodytų, kad ir jo lietuviškoji sekcija turėtų atspalaidoti ir eiti savais keliais. J. Paleckis, Gedvilas, Didžiūnas, Venclovas, gavę paskutines "peides", privalėtų atsiveikinti su Komisarų titulais ir griebtis naudingosio darbo. Juk kominternas, formaliai žiūrint, buvo tas irankis, kuris prikerė Lietuva prie Sovietų Rusijos ir davė jai "garbingą" 13 numerį.

Likvidavimas kominterno turėtų likviduoti ir paleckinių komisarų lizdą. Bet kad taip įvyktų — niekas nesitiki. Vargiai kas tikės, kad ir pati komunistų veikla kitose šalyse bent kiek pasikeistų. Kokie jie buvo, tokie ir pasiliks.

Kominternas, arba tarptautinis komunistų centras, jau nuo 1934 metų nebuvo susaūkęs savo susirinkimo. Visas jo funkcijas faktinai buvo prėmūs rusų komunistų partija ir ji diktavo kitų šalių komunistams ką ir kaip jie turi veikti.

Komunistų internacionalas jau seniai buvo sugriuvęs. Kai kurie buvusi jo nariai tapo tiesiog likviduoti, arba išvyti, 1936 metais Stalinas savo laiške, paskelbtame "Pravdoje" tikrino, jog nebe internacionalas vykims Lenino idėją apie pasaulinę revoliuciją, bet rusų komunistų partija. Taigi kaip Paleckio gizeliai, taip ir vietiniai mūsų bolsėvkeliai kaip buvo, taip ir pasiliks rusšikos komunistų partijos pastumdėliai.

Dešimtmetis Nazių Barbarizmo

Nelabai seniai, Karinio Informacijos Biūro Vedėjas Elmer Davis savo kalboje priminė, jog šiam gegužio mėnesyje suėjo

dešimts metų nuo vieno barbariško nazių žygio — vieno sudeginimo neprielankių jiems knygų. Stebėti tą įvykį Berlyne buvo susirinkus 40,000 mitia, kuri šaukdama, klykdama gerėjosi, kaip dingsta liepsnose geriausių rasytojų ir mokslininkų kūriniai.

Bet tai buvo tiktai pradžia. Berlyno pavyzdį pasekė kiti miestai ir germanų "kultūrpraegeriai" sunaikino milijonus tomy, sudegino istisus knygynus, kuriuos sukūrti ėmė šimtus metų. Skaudandiai nukentėjo ir tūkstantiai laisvesnės minties mokslo vyrų, profesorių, menininkų ir pan. Ateinančios gentkartės su pasibaurėjimu žiūrės į tokius dvidešimto amžiaus vandalų žygius ir į pačių vokiečių "rasinę kultūrą".

Apie Musų Uzdavinius Ateityje

Būdami apkrauti visokiais darbais ir pareigomis, kurie surišti su karo laimėjimu ir kasdieniniais rūpesniais, laiks nuo laiko vertėtų prisiminti ir apie tuos, kurie paleičia mūsų tautinės šeimos reikalus. Laiko bei minčių mums gali užtekti ir šioms, kad ir mažesnio maštabo problemoms.

Mūsų veikėjų tarpe jaučiasi apgalėtinas separatizmas ir salinimasis nuo sutartinos veiklos. Triusiamas kiekvienas savo kampelyje ir nepaisome kas dedasi tolimesnėje aplinkėje. O tuom tarpu "dabar" yra laikas paplanuoti ateitai ir jai padėti stipresnius pamatus.

ALT, Sandara dar turės sulosti svarbią rolę Amerikos lietuvių gyvenime. Jai bus lemta sutraukti aplink save susipratusius elementus senesnės ir jaunesnės gentkartės; ji turės globoti lietuviškumą tradicijas tuose perioduose, kurie stovi prieš mus. Turėkime ta omenyje ir bent patyloimis ruoškimės prie to. Nemanykime, jog viską jau atlikom; tikrėnybėj per tuos keletą dešėkų metų mes tik padarėm šioiā tōkiā pradžia.

A P Ž V A L G A

LENKIJOJ ATSIKRADE "KVISLINGŪ"

Maskvos laikraštis "Pravda" paskelbė, jog ir lenkų tarpe atsiradė tokie, kurie bendradarbiauja su naziais. Tai yra buvęs ministerių pirmjininkas L. Kozlowski, buves atstovu Berlyne, Visocki, buves finansų ministeris Ferdinand Getel, atstovas Studnicki ir kiti.

Sie asmenys buvo nuvažiavė į Smolenską pažiūrėti, nužudytųjų lenkų karininkų ir dabar gelbsti anti-antisovietinei propogandai.

MASKVA IŠPEJA UKRAINIŲ SEPARATISTUS

Kaip žinome, Suvienytose Valstijose ir Kanadoje gyvenantieji ukrainiečiai stengiasi sutverti nepriklausomą Ukrainą. Maskvos laikraštij "Pravda" ukrainietis prof. Bogomalec pasmerkė tuos separatistus. Anot jo, mažos ir vidutinio didžio valstybės negalinčios apsiginti nuo agresorių ir už tai jos turi eiti į sąjungą su galingesniu kaimynu.

Bet kaip praktika parodė didesnio kaimyno "sąjunga" kaip tik ir reikią paverginti silpnesnio: Kaip kalakutas prieš Padėkavonės Dieną patėnkė iš savo kaklo po kirviu, taip ir mažesnės tautos nenori tokių "sąjūgu".

PROF. M. BIRŽISKOS KARINGI PAREISKIMAI

Per Londoną atėjo žinia, jog Vilniuje buvo susirinkusi konferencija, kuriai pirmininkavo prof. M. Biržiška. Pastarasis būk pareiškes, jog bolsėvikams einant į Lietuvą, lietuviai kovos prieš juos su ginklu rankose.

Toliau jis pažymėjo, kad bolsėvikų pravesti balsavimai Lietuvoje, liepos mėnesyje, 1940 metais buvo klastingji ir jokiū būdu negalėjo pareikšti žmonių valios.

Pereitoj "Sandaros" laidoj buvo paduota citata iš Londono "Times" apie ruošimasi sušaukti Lietuvos steigiamąjį seimą. Ką tas seimas veiks — nepasakyt.

kyta. Paskelbti, kad Lietuva nori būti nepriklausoma? Ta jau visi žino ir be paskelbimo.

Lietuvos žmonės, matyt, yra išgąsdinti, kad ateis bolsėvikai ir juos prarys. Nazių propoganda apie 10,000 lenkų karininkų nužudymą paveikė ir į juos.

Bet ko prof. M. Biržiška ir kiti Lietuvos patriotai nežino, tai tas, kad ne vienas Kremlius spres mažųjų tautų likimą, bet Suvienytos Valstijos ir Anglija, pasiremiant Atlanto Carteriu. Todėl ir desperacijos apimtiems nereikėtų nustoti vilties į demokratijos vir keturiū laisviū laimėjimą.

NAZIŲ PASIGIRIMAI APIE EUROPOS TVIRTOVĘ

Kai Europos invazija istikro pradėjo gresti nazių viešpačiams, tai pastarieji paskelbė, jog jie turi išbudavoje Europos pakraščiuose didžiausias tvirtoviū linijas, kurių girdi niekas nesulaužys.

Bet kiek istikro vertos panašios tvirtoviū linijos? Mes jau esam girdėje apie Maginoto, Mannerhelmo, Stalino, Mareth ir pan. Būjū beliko tik skevelidros. Jos net neistengė kaip reikant sulaukyti priešų. Pastarieji bus ir su spėjama naziū linija, kai tik sąjungininkai paleis į ją savo kanuoles ir tankus.

Buvo dar Blogiau

Te tau dešimtykas. Blogas dalykas yra būti šlubiu, bet atsimink akliems yra dar prasčiau...

Tikra tiesa, poniete. Kai aš būdavau aklas, tai žmonės nešisarmatydavo duoti man netikrų pinigų.

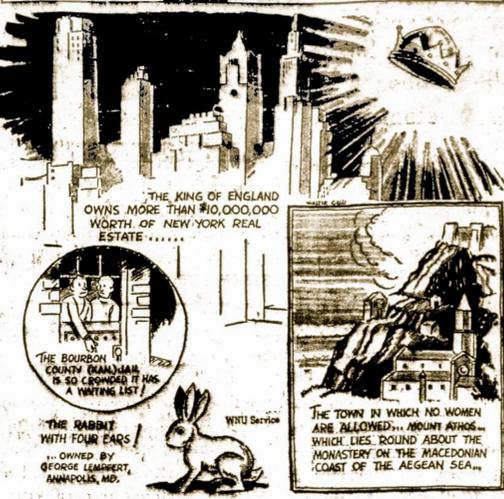
Gera Matematika

Mokytojas — Pagalvok dabar, vaikai! Ant stalo sėdi ketuvalios mėsės. Jei vieną užmuštum, tai kiek pasiliktų ant stalo?

Vaikas: — Viena.
Mokytojas: — Kaip tai? Iš keturiū atėmus vieną, beliks tik viena?

Vaikas: — Bet kitos ponas mokytojai, tuojau nulėktų.

But It's True

Jis Išreiškia Nuomonę Apie Stoką Vieningos Akcijos

Yra Duda Vilniuje, Bet Ji Neduoduja

Pittsburghietis Sandarą geg. 14 d. pajudino opūjį mūsų klausimui, kuris kažkodėl mažai judinamas. Svarbiū informacijū anglų kalba skleidimo klausimu, jis teisingai sako: "mums trūksta vieno gero centralinio biūro, kuris savo darbą žinotų ir kitus pamokintų." Tiesa, sako: "Turim keletą atskirų centrų". Bet tai nėra sveika bendram darbui. Ypatingai nesveika kad "šimtai lietuviškų organizacijū, klubū, draugijū nėra įjungiami į didyjį mūsų žygį".

Centras turi būti vienas, Pittsburghietis sako, apie tai ginčijū nėra. Tai kodėl jo nesukurti? Ko laukti? Kokiā laikā gaisiūti?

Į tuos Pittsburghiečio karštus ir opius klausimus tenka nurodyti, kad mūsų srovijū vadai centrą prapastatė ir ar šis centras ganėtinai energingas ir gabus mūsų jam numatomą ir siūlomą uždavinį atlikti? Jei

šio centro nepripažįstame, aišku, kūrime kitą. Jei jis neenergingas, ieškokim būdū jam

į gyslas gaiviojo elektryro ilieti. Kad visuomenė nori šiam centrui pasitikėti ir leisti jam Amerikos lietuviū vardu dirbti, rodo aukščiau paskaitos, jau bus apie \$2,000. Bet šio centro neveikimas tiesiog išgąstingas. Jis neskelbia planū, sukūpti apie save tuos "šimtus" mūsų draugijū ir klubū, be kuriū negalima sėkmingai Amerikos visuomenės ir valdžios akysė mūsū didingas žygis dirbti. Amerikā demokratinė ir tik organizuotos demokratijos balso klausis. Šis centras negalvoja leisti rimto informacinio leidinio, anglų kalba, kuris dėstyti ir aiškinti mūsų dalykus. Štai, prezidentas Rooseveltas siūnčia Maskvon, (kur didžiausias Lietuva pavojus tūno) asmeninį atstovą p. Davies. Ar ALT. pabandė su p. Davies susisiekti, jam lietuviū klausimą išaiškinti? Kaip toli šaukia nuo tų laikū, kada kitas Dayies vyko Klaipėdos statuto rašyti ir kada redaktorai Simutis, Vitaitis ir šių žodžių rasytojas vyko į pamatyti ir lietuviū pažiūras išdėstyti!

Neveiklumo kaltininkas, gali būti, kaip Pittsburghietis sako: "mums stoka žmoniū, kurie da-

lykui visā laikā pašvestū." Amerikos Lietuvio bendradarbis Klausitis kalte mato perdidelemiame apsikrovime redagavimo ir organizacijū vedimo darbas, kurie ALT vadus slėgia. Zmotis, sakoma, tik dvi rankas turi, ir virš spēkū negali dirbti. Pavyzdžiui, ALT. net žadėto statuto dar neistengė pasidaryti, kuriame visuomenė, gali būti, būtų radusi šūkiū organizotis ir spiestis apie Amerikos Lietuviū Tarybā. Nejam mes, kaip rasytojas Vaicūlaitis sielos skausmu sakė: "laiko turime šimtmėčius", kad taip išlėto darbā vystome? — Vyt. Širvydas.

Rožė ant Kapo

Aplankyk, šaunus lietuvi, Zemės karžygiū kapus, Ir sodink ten, baltā rožė, Kai vasarij vėjai pūs,

Pasodinęs vis-ja laisty, Kad nevystų alkana, Te ji žydi, tegu kvepia Laisvės grožio kupina.

Nors užeis audringos naktys, Neskubėki į tyrus, Nepalik jaunosiū rožės, — Būk galingas ir stiprus:

Jei aplėsi kapinyne, Kaip šešėlis, kaip baily, Nebešvies tad mums užgeses Laisvės džiaugsmo spindulys.

Tad budėk, šaunus lietuvi, Kaip ant aukuro ugnis, O kitaip vėl tapsi vergas — Drėgno urvo kalinyš.

— M. M.—

ČECHŲ PREZ. EDVARD BENEŠO KUKLUMAS

Prieš išvykimą į Suvienytas Valstijas, Cechoslovakų prez. E. Beneš pareiške anglų korespondentams, jog amerikiečių sustiprėjį jis užsilaukys labai kukliai. Jis mažai kalbės, o tik klausyšis, kad patirti ką mano prez. Rooseveltas ir visuomenė. Jo yzitas nieko bendro neturės su lenkų-rusų konfliktu.

PASKOLOS DAROMOS

ANT PIRMŲ MORGICIŲ GREITAI IR PIGIAI MENESINIAMS ATMOKEJIMAMS

MUTUAL FEDERAL

Savings and Loan Association OF CHICAGO

2202 W. Cermak Road

Telefonas Canal 8887 Ben. J. KAZANAUSKAS Sekretorius

Help Win the War

with the Money You Save

Of course freedom is expensive. The highest price tags are always attached to the most precious items. And the cost of human liberty in blood and treasure is a staggering one. But to be able to speak and pray and think and vote the way we wish—did you ever hear anyone question the cost?

Some Americans are paying the cost with their lives. Others are buying as many Defense Stamps and Bonds as they possibly can—every day. Are you doing your share?

Apie— Ivairius Dalykus

Turėjo Būti Labai Populiarus

Vienoj Naujos Anglijos valstijoj tulas farmeris — politikie-rius buvo išrinktas į 12 įvairių vietų apskrįčio ir miestelio valdžioje. Po rinkimų jis išvyko keliom savaitėm atostogų, kad susipažinti su taip skaitlingom pareigom. Bet vargiai ar užteks jam tų kelių savaitėm.

Mūsų Žemės Sesutės —
Planeta Venus (Venera)

Venus yra kaip ir dvynukė planeta mūsų žemei. Ji yra veik tokio pat didžio, kaip ir žemė. Kartais ji prisitartinai prie mūsų iki 26,000 mylių tolio. Kol ji apsisuka aplink saulę, praeina 225 dienos, todėl metai joje yra septynių ir pusės mėnesio ilgio. Bet dienos ir nakties ilgis tikrai dar nėra nustatytas.

Pirmas Lietuviškas Elemento-rius Išleistas 1776 Metais

Geresniam lietuvių supažindini-mui su katalikų tikėjimu, je-zuitų akademija Vilniuje, 1776 metais išleido "lietuvišką Ele-mentorių", kuriame daugiau buvo aiškinama lenkų kalba, negu mūsikiškė. Bet kai kur bu-vo pamokinių ir lietuviškai. Štai pav. tokie:

"Pasirodė patsay Jezus swę-tay Brigitay pasakie ta nowina: kada razumnas žmogus uwožotu Kiek dusziu kas diena eyna ing pekla, daogiesnio (daugesnio) butu, ne kaypo ira smilties ma-rioy..."

Tais laikais bažnyčia buvo į-spraudusi į lietuvių kalbą tiek lenkiškų žodžių, kiek tik lindo. Vėliau, kada pradėta valytis nuo jų, tai įbauginti tikintieji šaukė, kad metama lauk "šven-tieji" žodžiai, o gražinama pa-goniški.

Jis Eina Pėdomis Hitlerio

Stalinus pradeda eiti Hitlerio pėdomis ir vis daugiau ir dau-giau reikalauja teritorijų. Kuomet anuo metu Londono Times kaip ir pritarė sovietų pretenzi-jom į Baltijos kraštus, rytinę Lenkiją ir dalį Suomijos, tai Stalinas tuojau padidino preten-zijas.

Koperniko 400 Metų Mirties Sukaktuvės

Pereitam sekmadienyje Chi-cagoje minėta 400 metų sukak-tuvės nuo mirties Mokalojaus Koperniko, kuris pirmutinis į-rodė ir paskelbė, jog žemė su-kasi aplink saulę, o ne atbulai.

Vietiniai lenkai buvo surengę iškilmingą minėjimą Dailės In-stitute, Fullerton Hall, kur kal-bėjo daug žymių asmenų. Ta-čiau publikos atsilankė ne pil-ni du šimtai. Tur būt didžiama žmonių dar — šįandien netiki, kad Koperniko teorijos yra tei-singos. Juk jos aiškiai nesutin-kā su Šventu Raštu, nuo pra-džios iki galo.

Laukia Jėvos

Mažas Jonukas, išbuvęs kele-tą dienų bažnytinėj mokykloj, išgirdo aiškinimą apie pirmųjų

VISOKIE NUOTIKIAI IŠ BOSTONO PADANGES

Didelė Lietuvių Sueiga Birželio 6 Dieną Piliečių Svetainėje

Lietuviai Pirkim Karo Bonus!

South Bostono Lietuvių Pili-ečių D-ją rengia Amerikos Karo Bonų pardavimo dieną birželio 6, 1943 m. 2:30 val. po pietų, nuosavoj svetainėj, kampas E. ir Silver St., So. Boston, Mass. Brangūs broliai, sesės lietu-iviai! Jūs visi gerai žinote, kad mūsų tėvynė Amerika kariauja už visų žmonių ir tautų laisvę, aukaudama šimtus tūkstančių gyvybių, taigi ir mūsų pareiga prisidėti prie šio karo laimėjimo, tad pirkime visi kaip vie-nas Amerikos Karo Bonus, tuo-met karo laimėjimas bus užtik-rintas ir mūsų tėvų kraštas at-gaus savo laisvę.

Daugelis mūsų sūnų bei bro-lių randasi karo fronte ir lau-kia, kad jiems pristatytų naujų pabūklų, su kuriais jie galėtų priešą triuškinuti, o tas mums lengva padaryti, tik pirkim A-merikos Karo Bonus.

Mes, lietuviai, turim kuo skai-tingiausiai dalyvauti virš mi-nėtam parengime, nes tenai bus atvežta didelė bomba ant kurios bus visų pirkusių tą dieną A-merikos Karo Bonus vardai iš-braižyti ir toji bomba bus nu-mesta ant priešų žemės, o be to dar, jeigu išpirksim daug bonų, tai bus tankas pavadintas lie-tuvišku vardu.

Broliai, sesės lietuviai, jūs galite išgirsti iš tų veteranų, kurie kovojo šiame kare ir jie jums galės daug ką pasakyti a-pie šio karo baisenybes, be to dar turėsime keletą kitų kalbė-tojų, būtent Liet. Garb. Kon-adv. A. Shallna, Amerikos Ka-ro Bonų atstovai ir pora kitų.

Visų lietuvių prašom ateiti į virš minėtą parengimą ir už-registruoti turinčius bonus ir be-to dar galėsite užgirsti gražią muzikalę programą ir pamatyti krutamus paveiklus apie karo eigą.

Prašom visų lietuvių nepa-miršti birželio 6 dienos ir pirk-ti bonų, kiek kas išgalit.

— P arengimo Komisija.

New Yorko Lietuviai Bendrai Sukruto Pastatyti V. Bacevičiaus Simfoniją

Koncerte Dar Nesukelta Užtektinai Lėšų; Jieško Visuomenės Paramos

Apreiškimo Parapijos Audit-orijoj, Brooklyn, N. Y. geg. 23 d., įvyko kompozitoriaus Vytauto Bacevičiaus koncertas. Pro-gramoje dalyvavo, apart Bace-vičiaus ir Aldona Grigoniūtė, iš Chicago, jauna talentinga so-prano.

Bacevičius jau ne pirmą kart pasirodė didžiąjai New Yorko publikai; jo išsilavinimai ir ga-bumai, kiekvieną kartą vis la-biau sužavi publiką. Šiuomi kar-tu buvo pasirinkęs naują pro-gramą Chopino, Scriabin, Čiur-lionies, Debussy, Manuel de Falla veikalus ir savo paties sutaisytus, — "Blezingėlė", ir "Klumpakojis". Po kiekvieno programo skyriaus, gausingų publikos rankų plojimu, po kelis kartus paskambino ekstra pasirinktas melodijas.

Dviejuose išėjimuose Aldona Grigonytė padainavo: "Kur ta-vo dainos", Sarpaliaus, "Ak my-liu tave" — Aleksio, "Lietuvos Laukai" — Cerenės, "Mylimas Krašte" — Sarpaliaus, "Miela širdžiai", Laumenskienės, "Ma-myte" — Vanagaičio ir "Ouvrė ta Coeur" — Bizet'o. Solistė pa-tenkino publiką, nes pakartoti-nai buvo išaukta, ir sudainavo keletą lietuviškų liaudies daine-lių.

Šį koncertą rengė New Yor-ko Lietuvių Taryba, kuri buvo išrinkusi tam reikalui atlikti komisiją: A. B. Strimaitis, J. Stilsonas ir J. Tyšliava. New Yorko Lietuvių Tarybos pirmi-ninkas kun. Pakalnis koncertui aukėjo svetainę nemokamai. Iš koncerto likusis pelnas bus skir-tas prirengimui "Karo Simfoni-jos", kurią prof. V. Bacevičius yra paruošęs.

Manoma, kad atsidarius ru-žmonių — Adomo ir Jėvos at-siradimą. Vieną vakarą jis nes-i-jautė gerai ir krepdamasis į motiną pareiškė:

— Mamyte, man skauda šo-nas. Tur būt ir aš neužilgo tu-rėsiu Jieva...

denio sezonui "Karo Simfonija" bus patiekta Amerikos publi-kai, nes New Yorko Simfonijos vad. garsusis Stokovskis žada ją išpildyti su savo didžiuoju or-kestru, susidedančiu iš 125 na-rių. Tad perrašymas "Karo Simfonijos" dalių, iš originalo kainuos apie \$300.00. Didžiojo New Yorko Lietuvių Taryba susirūpinusi kaip nozint sukelti tokią sumą, kad "Karo Simfo-nija" būtų galima priruosti. Tas išgarsins lietuvių vardą meno mylėtojų, amerikų ir kitų svetimtaučių tarpe.

Bet nelaimai koncerte publi-kos tiek neatsilankė, kad nuo likusio pelno būtų galima pa-dengti minėtos simfonijos išlai-das. Vietos lietuvių turėtų su-sirūpinti šiuomi svarbiu reika-lu, draugijos bendrai turėtų pa-ruošti vasarines pramogas, ir skirti pelną tam reikalui. Prof. V. Bacevičius pats vienas to darbo, atlikti negali suspėti, nes savo pragyvenimui turi kasdieniniais darbais rūpintis, todėl nepraleiskime šios progos, nes pastatymas "Karo Simfonijos" jau ne vieno prof. V. Bacevi-čiaus reikalas, bet visų lietuvių.

— A. B. Strimaitis.

Baisi Audra Lietuvoje, Ivykusi 1818 Metais

Pavasario ir rudens metu Lie-tuvoje pasitaiko didelių audrų. Istoriniai užrašai rodo, jog 1308 metais praužė tokios vėtros ir viesulai, kad iš penkių triobesių palikusi tik viena. Gruodžio 13 d. 1747 metais audros buvo taip smarkios, kad nugriovė malū-nus, bažnyčias, miestų ir kaimų triobesius. Pažanga ir Klaipeida buvo užlieta, o keli laivai tapo išmesti į pakrantę.

Bet didžiausia tokių nelaimių pasitaikė sausio 17 d., 1818 me-tais. Audros siutimas buvo ne-paprastas. Apie 40,000 triobų Lietuvoje likosi sunaikinta ar-ba apardyta. Daug gyvulių už-mušta, o jāvų ir šieno išsklai-dyta. Bendri nuostoliai siekė ke-liolika milijonų auksinų. Didieji ažuobai ir aukštosios pušės iš-rautos su šaknimis ir sulaužy-tos.

Kai Buvo Teisiama Žemaičių Ragana

Garsioji Agotos Lašienės Byla

1672 m. Girkalny Žemaičių kunigaikštystės, generolas Mic-kevičius, generolas Póplauskis ir teisėjas Valatkevičius svars-tė Girkalnio parapijos gyvento-jos Agotos Lašienės bylą. Teis-mas rado, kad ši ragana atliku-si net 14 nusikaltimų:

- 1) Skalbdama išardė marški-nių rankovę, kad sudžiūtų tų marškinių dėvėtoja.
- 2) Pavogu-si apžavėjo pagalvį ir vaiko ke-purę, kad tas susirgtų ir apak-tų.
- 3) Sužavėjo prijuostę, pa-slėpdama balose.
- 4) Į pagalvį į-dėjo kaltūną, kad džiova išimes-tų. Numirėlių kaulus kaišioja-tų ir pagalvius, kad numirtų tie, ką ant jų miegojo.
- 5) Pieną kar-vėms atėmė ir maru gyvulius apleido.
- 6) Degtinę ir alų žavė-jo, kad nerūgtų.
- 7) Bandė "už-čeravoti" pono Jono Bulevičiaus vaikus, bet ačiu kunigo Rūdo-manskio greitam įsimašymui, tas nepasisekė padaryti.

Žodžiu, prieš Agotą Lašienę buvo iškelta antra tiek kaltini-mų, negu čia suminėta. Laike tardymo ji buvo smarkiai kan-kinama ir bandoma paskandinti. Ją reikalavo geruoju prisipažinti ir atsiskųti nuo velnio. Atsirado žmoniu, kurie po prie-saika tvirtino matę ją raganos pavidale ir net su velniui mei-luojantis. Vargšė moteriškė šau-kė į liudininkus Dievą, kad ji nieko panašaus nedarysi.

Aukštieji teisėjai patikėjo di-džiūmai ir nelaimingą Lašie-nę nuteisė sudeginti. Jos vyras ir vaikučiai maldavo pasigailė-jimo, bet teismas neatkreipė į juos dėmesio. Vienintelė prie-monė išvyti iš žmogaus velnią, tai sudeginant ne velnią, bet žmogų. Toki tai buvo anais lai-kais įstatymų sąvoka.

SOVIETŲ-JAPONŲ PAKTAS KENKSMINGAS ŠV. VALSTIJOMS

Senatorius Chandler (dem. iš Ky.) neseniai kalbėdamas Sena-te pareiškė, jog pratešimas so-vietų japonų pakto žuvininkys-tei buvo "neprielankiu aktu Su-vienytų Valstijų atžvilgių" ir tas paktas išeina į nenaudą šiai šaliai.

LIETUVIŲ TAUTIŠKŲ KAPINIŲ Apvaikščiojimas

Pirmadieny, Gegužės 31 Dieną, 1943 m.
Pradžia 10-tą Valandą Ryte

- PROGRAMAS:
1. Muzika maršuojuojant kapinėse.
 2. Daraus Girėno Posto ceremonijos
 3. Pirmininko A. Tamkevičiaus žodis
 4. Lietuvių Vyrų Choras
 5. Kalba — V. Andrusis
 6. Laisvės Kanklių Mistrų Choras
 7. Kalba — V. B. Ambrose

PO PROGRAMA — PIKNIKAS JUSTICE PARK Prie Archer ir Keane Gatvių ŠOKIAI PRIE GEROS MUZIKOS

Visi Chicago lietuviai, taipgi aplinkinių lietuvių, kviečiami dalyvauti apvaikščiojime ir piknike. Kaip matote, programos bus geras ir neilgas, dėlto nesive-luokite. Siemet bus dvi dienos šventos, tai ir iš toliau galima atvykti.

Komisija: V. Andrusis, A. Masiulis, G. Chernauskas.

NURODO KAIP SUMAZINTI PRAGYVENIMO ISLAIDAS

OPA. Stengiasi Sumazinti Gyvenimo Išlaidas

Po valdžios nusistatymo su-mazinti kainą pragyvenimo, Kai-nų Administracijos Ofisas — (OPA) daro žygius sumazinti kainas ir pašalinti sistemą, pa-gal kurią kainos nevienodos kiekvienoje krautuvėje.

Pagal naują sistemą, įvestą OPA., kainos maisto nebus nustatytos pagal "lubas" (selling price) kiekvienoj krautuvėj, bet pagal įvairias rūšis krautuvėj įvairiose apylinkėse. Krautuvės bus sugrupuotos į keturias kla-ses. Parduodami nustatytos kai-nos prekes (price fixed goods) krautuvės toje pačioje klasėje turės prašyti vienodų kainų.

Keturios klasės bus nustaty-tos sekamai:

1. Mažos krautuvės, kurios ne priklausio prie bendrovių arba kompanijų.
2. Vidutinio dydžio krautu-vės, kurios nepriklausomos.
3. Kompanijos, kurios turi daugiau negu 4 mažas krautu-ves.
4. Visos didelės krautuvės.

Praeitą savaitę 130 miestuose, mažų nepriklausomų krautuvių pardavėjai gavo nustatytas lu-bų kainas dėl duonos, sviesto, kiaušinių, miltų, makaronų, į-vairių rūšių kenuoto pieno ir kito maisto. Gegužio pabaigoje kainos bus nustatytos dides-nėms įvairių apylinkių krautu-vėms. Pradžioje birželio, kai-nos bus nustatytos dėl 80% maisto, kuris perkamas šeim-i-ninkui. Dar prie to, kiekvienas krautuvninkas žinos maksimu-mo kainą, kurią galės prašyti dėl jautienos, veršienos ir avie-nos.

Prekių administratorius Prentiss Brown planuoja samdyti 1400 tyrinėtojų, kurie mokins tuos kurie nesupranta kainų pa-tvarkymų ir nubausti tuos, ku-rie sąmoningai juos pražengė.

Brown sakė, kad visi šie pa-tvarkymai sumažins kainą pra-gyvedimo 5%. OPA nori suma-zinti pragyvenimo kainą ligi rugsėjo 15. 1942 m. lygio ir te-nai laikyti.

Buvo pastebėta, kad sutvar-kydami kainas apylinkėse val-džia palengvino šeiminingėms atlikti savo dalį užlaikyme pre-

kių nustatymo ir taip pat su-naikinti juodąją biržą.

Seimininkėms pataria išsikir-p ti sąrašą apylinkės kainų (com-munity prices) iš laikraščių ir sulyginti tas kainas su tomis, kurias šeiminingės mokės krau-tuvėse. Visi prasizengimai tu-rėtų būti pranešti į vietinius War Price and Rationing Boar-dus (Karo Kainų ir Racijonavimo Tarybas).

Office of War Information.

Atėjo Ne Tie

Atėjęs į svečius pasakoja sei-mininkei:

— Ištikro pas jus čia taip gražu. Atrodo, kad pramoga la-bai smagi.

— Visai ne, tamsta. Tie sve-čiai, kurių daugiausiai laukėm, visai nepasirodė...

VIENA GERIAUSIŲ VALGOMŲ DAIKTŲ
KRAUTUVĖ SO. BOSTONE YRA —
A. ČIŽAUSKO
248 "E" Street So. Boston, Mass.
CLAM HOUSE
A. ČIŽAUSKAS, Sav.
Užkviečia Visus Lietuvius, Jaunus ir Senus Atvykti į
Minėtą Užeigą. Čia Rasite Geriausių Valgių ir
Gėrimų, ir Išgirsite Gerą Orchestrą. Randasi:
585 Grove — Rout 128 — Braintree, Mass.

J. HERTMANAVIČIUS
Insurance — Notary Publik.
Apdraudžia namus, rakan-dus, biznius, langus, autom-bilius ir tt.
Padaro Kontraktus, Mor-gičius, Leasus ir tt.
840 W. 33rd Street
Chicago, Illinois
Phone Yards 4783

MARGUTIS
"DIENŽODIS" LEIDZIAMAS
NUO 11 BALADZIO, 1932
1450 Kil. — 12 METAI
WHFC
(1450 Kil.)
Sėkmadieniais — 1 val. popiet.
Darbo Dienomis — 9:30 v. v.
PENKTADIENIAIS NUO
7 iki 8 val. vakare

Bachunas Kalbėjo Mich Turistų Suvažiavime

Pasakė Principinę Kalbą

Siomis dienomis Traverse Ci-ty, Mich. įvyko vakarinio Mi-chigan turistų ir rezortų asso-ciacijos suvažiavimas, kuriame principinę kalbą pasakė p. Juo-zas Bachunas, Tabor Farnos ir Floridos hotelių savininkas.

Jis išdėstė, jog didesnis gar-sinimas laikraščiuose gali pa-laikyti normalį arba ir padidin-ti rezortų biznį šiuo laiku, kuo-met yra suvaržymas gazolino.

Paskandintus Laidus Bus Galima Išskelti.

Jau dabar yra pagaminta vi-sokių "skymų", kaip po šio ka-ro išskelti paskandintus laidus. Žinoma, ne visus, bet tik tuos, kurie yra vertesni, arba kuriuo-se buvo vertingesnės medžia-gos.

MODERNISKAI ĮRENGTA
Fotografavimo Studija
Visų Rušių Nuptraukos

W. J. STANKUNAS
FOTOGRAFAS
3315 So. Halsted Street
Tel. YARDs 1546

AUTOMOBILISTAI!
KUOMET JUMS REIKALINGA:
Generators, Armatures, Sarter Armatures, Pataisyti bei Iškeisti,
Field Coils, Brušių, Bušingų ar kitų dalių del Generators
Kreipkitės pas Brolius Vaišvilus į
MID WEST ARMATURE SERVICE
813 West 35th Street — Phone Yards 6776

ATYDA! TAVERNŲ SAVININKAI
Kuomet jums reikalinga geros Degtinės ar Vyno —
Pašaukite
Phone LAFayette 3632-33
SOUTH SIDE WHOLESALE LIQUOR CO.
John F. Skorpik, Sav.
1945 W. 47th St. Chicago, Ill.
AGENTAI:
Louis Mingela, John Polek ir Benny Ratek

TMD. REIKALAI

Reikėtų Išleisti Dr. Jono Šliupo Veiklos Istoriją

"Sandaroje" pakeltas klausimas išleisti Simano Daukanto Lietuvos Tautos Istoriją. A. Ruksas sako reikėtų išleisti, Vyt. Širvydas priešingas išleidimui minėtos knygos.

Simano Daukanto rašyta istorija yra išleista; kuomet Lietuva atgaus savo nepriklausomybę, jeigu jos (Lietuvos) vairas pateks į kultūringų vadų rankas, išleis Daukanto rašytą Lietuvos istoriją ir Lietuvos jau naujai kartai bus, naudingesnė negu Amerikos lietuviams.

Amerikos lietuviams turėtų išleisti Dr. Jono Šliupo veiklos istoriją Amerikoje.

Nei vienas Amerikoje lietuvis nepadėjo tiek darbo, energijos ir pasišventimo kultūriniam Amerikoje apsigyvenusių lietuvių kiek Dr. J. Šliupas.

Tai buvo Dr. Jonas Šliupas, kuris Amerikos lietuvius prikelė iš letargos miego ir nurodė, kad lietuviams taip pat yra geri žmonės kaip ir kitų tautų. Tai buvo Dr. Šliupas, kuris agitavo lietuvius mokintis ir švietis; mokintis amatų, eiti į biznesius ir tt.

Dabar yra laikas rinkti Dr. J. Šliupo veiklos istorinę medžiagą, nes dar yra žmonių, kurie veikė sukiu su Dr. Šliupu.

Pavyzdžiui, kuomet rašiau Chicago lietuvių istoriją del Chicago Universiteto, Northwestern Universiteto ir Chicago miesto knygyno, negalėjau gauti medžiagos užbaigti rašinį apie lietuvių steigiamą koloniją Arkansas valstijoje 1894 metais. Reikėjo gauti medžiagą kodėl ta lietuvių kolonija išnyko; kokios priežastys privertė išnykti ir tt.

Net būvau parašęs atsišaukimą į "Keleivį", ar neatsilieptų kas, kuris žinotų kodėl ta lietuvių kolonija greitai išnyko. Negavau jokios žinios apie minėtos lietuvių kolonijos likimą. Ir rašto negalėjau užbaigti, t. y., paduoti priežastis jos išnykimo.

Tas pats gali įvykti ir su Dr. J. Šliupo biografijos ir jo veiklos rašymų. Jeigu šiūomi laikai niekas nesirūpina rinkti istorišką medžiagą Dr. Šliupo veiklos Amerikoje, kol dar senoji lietuvių karta neišnykus, tai paskiau nebus galima surasti užteiktinai faktų parašyti tinkamą Dr. Jono Šliupo biografiją ir jo veiklą Amerikoje.

Tėvynės Mylėtojų Draugija atliktų naudingą darbą, pradėdama vėjų rašymui ir leidimui Dr. Šliupo darbuotės tarp Amerikos lietuvių.

— T. J. Kučinskas.

Kas Gi Ištikro Yra Toji Tautos Istorija?

Į mano pratarimą leist S. Daukanto Lietuvos Istoriją V. Širvydas, sądarbininkaujas tautiniuose laikraščiuose, tokį užnamą savotiškai neigia:

"... Si istorija tiko savo gadynei, nes jos tikslu buvo sukelti lietuviu sieloje pasididžiavimą praeities tautos darbais. Tokiu būdu Daukantas vienur kitur perdėjo, išpūtė, pasisavinoti".

Toliau Širvydas pataria: "... Jei būtų galima susisiekti su Prancūzijos gyvenančiu Lietuvos Respublikos atstovu p-nu Klimu, tai būtų daug naudingiau nupirkti jo parašytą Lie-

tuvos Istoriją, ir išleisti. Cia būtų moderninio mokslo ir tyrimo parentas, tikrai vertas mūsų istorijos veikalas."

Vienu, V. Širvydas užmiršta, kad jokios tautos istorija nėra parenta mokslo ne tyrimo buitim, ar tai bus žydų ar kinų, ar rusų, ar vokiečių, visur rasime "perdėjimų, išpūtimų ir pasisavinimų". Tautos istorija negali būt ne "moderninė" ne "archai ne", o tik praeities aprašymas; rinkinys padavimų, na ir pramanų, ir kiekviena tauta ją gerbia ir didžiuojasi kaip savo tautos praeities aprašymais. Kas savo tautos praeitim nesididžiuoja, vargiai vertas jos narivadintis, o kas ją neigia, nežino, jog toks jancias, lig išpo kelmo išlindęs.

Keista, kad per Sandarą sykiais pasireiškia netautiškos mintys — išsitarimai Lietuvos bei lietuvių negarbei.

Sulig Širvydo masto, Lietuvos imnas irgi jau pasenęs — archaiškas, ten sakoma, "Is praeities tavo sumūs te stinprybe semia."

Lai TMD. pasiima, leist kokį svarbų, plačią lietuvišką liaudį liečiantį veikalą, o matysite kai narių skaičius keleriopai umai pašoks. Menkos vertės raštai narius neprimasys.

— A. Rukas.

Kitur Nuėjus

Kai aš augau pas močiutę, Vargo neturėjau, Buvau linksma, kaip gėlėle Daržely žydėjau.

Kaip nuėjau už to šelmio, Prieš savąją valią, Neradau ten laimės, džiaugsmo, Tiktai sunkią dalią.

Anksti keltis man reikėjo, Daug darbų atlikti, O tam tinginiui vyreliui, Kas gi gal įtikti?

— Liaudies Daina.

Ponai J. Račiūnai Minės 15-kos Metų Vedybinio Gyvenimo Sukaktuves

Zada Pavaišinti Savo Draugus Bei Kostumerius

Gerai žinomi Bridgeporto lietuviai biznieriai — Juozas ir Prudencija Račiūnai, kurie turi savo užieigą Chicago Lietuvos Auditorijos patalpose, 3135-37 S. Halsted St. rengiasi atžymėti savo 15-kos metų vedybinio gyvenimo sukaktuves ir ta proga pavaišinti savo gimines, draugus bei kostumerius.

Ta svarbioji diena (sukaktuvės) pripuola Gegužio 27 dieną. Bet kadangi ta diena yra paprasta darbo diena ir daugeliui nebūtų patogu atsilankyti, tai gi pasivašinimas yra nukeliamas į šeštadienį, gegužio 29-tą dieną.

Kadangi tai yra karo laikas ir jaučiami tūli suvaržymai, ypatingai maisto klausime, tai p-nai Račiūnai ir nesirengia prie didelių prabangų, o tik nors kukliai, bet nuoširdžiai žada pavaišinti visus tuos, kurie virš minėtoje dienoje ir vietoje malonės atsilankyti. Jokie specialiai pakvietimai nebus siunčiami, o tik pasitenkimsime šiuo viešu, bendru pranešimu.

Visus nuoširdžiai užkviečia atsilankyti.

Juozas ir Prudencija

Pirkite visi karo bonu ir ven-

PER MANO KOSTUVĄ

Visi kalba apie bendradarbiavimą su Sovietų Rusija, tik kažkodėl pati Rusija nieko neprišimena apie kooperavimą su kita.

Seniau buvo įprasta pardavinėti į vergiją atskirus žmones, kartais labai apsišvietusius ir išmintingus.

Dabar kaipurkie diktatoriai nori įsigyti vergėmis jau ištisas tautas. Tik klausimas — ar toks vergų jomarkas bus vėl atidarytas po šio karo?

Didžiausia kliūtis atgaivimui unijos tarp lenkų ir lietuvių yra ta, kad lietuviai nebe nori antru kart priimti lenkiško krikšto ir mairdyti savo sėrmę ant baltų marškinių.

Vienas išminčius yra pasakęs: "Daug kas trokšta pasisekimo, bet vis tikisi įgyti nieko neveikdamas."

Dabar ne eglė ten siūbuoja Išskėtusi plačiai šakas: Tai motinėle ten dejuoja, Iškelusi sielvartę rankas.

Dabar ne obelis žalioji Linguoja vėjo pučiama: Seselė rauda tik jaunoji, Kad jos tėvynė skriaudžiama!

Pagamintoji filma "Mission to Moscow", pagal Joseph Davies knyga, dabar vadinama — "Submission to Moscow" — Pasidavimu Maskvai".

Mat, toje filmoje norėta parodyti, jog demokratijos centru nebėra Washingtonas ir Londonas, bet Maskva. Ištikro, nuo pasirodymo krutamo paveiklso: "Bagdato Vagis" anoji filma yra "daugiausia" pasakinga.

Lietuviai turėjo daug vargo kol įvedė lietuvių kalbos kursus Columbijos universitete.

Dabar jie turi dar didesnę vargą surasti 8 studentus tai klasei.

Vienas žmogelis nuėjo su kiuponu į čėverykų krautuvę. Jis išsirenka vieną porą ir paskiau klausia:

— Ar šie čėverykai yra užtektinai tvirti šiem laikams? — Abejonės negali būti. Tam sta gali šokti iš penkto aukšto ir jie atlaikys, — aiškino pardavėjas.

Pranešimai sako, jog lietus sunaikino 2,000,000 svarų kavos Nicaraguoje.

Nemažai kavos sunaikinama ir čia, kuomet ant jos užpilama perdaug vandens.

Kalėjimo Vizitorius

Viena geraširdė moterėlė ap-lankė kalinius. Priėjusi prie vie-no ji sako:

— Aš tikiu, kad būdamas čia turėjai progos apsigalvoti ir nusprendeiti būti pavyzdingesniu ateityje...

— Taip, tamstelė, tikrai taip. Kaip kitą sykį eisiu prie geležinės spintos, tai užsidėsiu pirštines.

BE 100% WITH YOUR BUY WAR BONDS

Šimtmečių Nuotikiai Dar Atspindi Musų Šių Dienų Kovose Už Laisvę

"Vyrai Rąjudinkime Žemę"

Mano jaunystės laikais teko skaityti knygelę vardu "Vyrai, Rąjudinkime Žemę". Tokį obalsį iškėlė turelis karštų patriotų, kurie ryžosi išliuosuoti vengrus.

Vengrai yra atsibastę iš rytų Europos, gal iš vakarinės Azijos. Bet jie užėmė plotą centro Europoje ir toį šaly yra pasiryžę laisvai gyventi. Kas ten gyvena anksčiau, jau užmiršta.

Iš visų Europos tautų, lietuviai yra seniausia tauta. Prieš kelius tūkstančius metų, lietuviai pirmiausia išvystė lenkišką kalbą, tobuliausia iš visų. Kur jie senovėje gyvena, nėra užrašų. Bet spėjama, kad jie plėtėsi nuo Baltiko jūros iki Juodosios, ir kad tulos jų gen-tės bastėsi net vakarų Azijoje, pasiekė mažąją Aziją, ir vakarų Europoje palietė Labos (Elbos) upę. Iš tų besibastančių genčių susidarė naujos tautos, naujos kalbos, bet tarpusavy giminin-gos.

Be tų klajojančių genčių, buvo kelios, kurios apsigyveno vietoje ir vertėsi žemdirbyste, bitininkyste, žuvininkyste, medžiokle ir panašiai. Ir tos kelios apsigyvenusios vietoje gen-tės, buvo valdomos jų dvasiškų — krivių-krivačiais ir sudarė savotišką tilybą, parenta gamtos reiškiniams ir praklinia dora.

Dešimtame šimtmytyje, kada Romos bažnytinė imperija pradėjo žymiai kilti ir pavertti įvairias tautas, lietuvių gentys

Jauna šeimininkė atėjo pas groserninką Jack Brisbois, Kansas City ir pareikalavo bulvių sėklos "seed potatoes". Po kiek laiko ji sugrįžusi į krautuvę ir ėmė barti savininką už apgavystę. Ji prašiusi sėklos, o jai davęs paprastas bulves, kurias supiausčius ir neradusi jokio grūdelio.

Pasirodo, jog ne visi dar išmano, kaip apsoldinti "Victory" darželius...

Gražus, Standarinės išdirbystės Valet Auto Strop Safety Razor — SKUSTUVAS gražioj; auksinėj dėžėj, su diržu ir dviem blėkutėmis (blades), kurios pasigalanda begaliniai. Kaina \$5.00 įpausta į kiekvieną dėžę.

Mes pasiūsime kiekvienams adresu S. V. už \$2.50 C. O. D. Prisistukite savo vardą ar atsilankykite asmeniškai pas

PALANDECHA 536 South Clark S., Chicago, Ill.

Kiekvienam Reikalingas Skustuvas

Atvykite į mūsų jarda ir apžiūrėkit staką ir aukštą rūšį LENTŲ—MILL—WORK—STOGŲ IR NAMŲ MATERIOLĄ — del garažų, porčių, viškų, sklepų ir flatų. PASITARKITE SU MŪSŲ EKSPERTAIS kaslink pertaisymo namų.

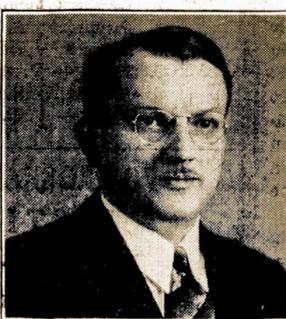
APROKAVIMAS IR PRISTATYMAS TEIKIAMA DYKAI!

STANLEY LITWINAS General Manager

CARR-MOODY LUMBER COMPANY

3039 So. Halsted St. Tel. Victory 1272

Geriausia Medžiaga Namui

APROKAVIMAS IR PRISTATYMAS TEIKIAMA DYKAI!

CARR-MOODY LUMBER COMPANY

3039 So. Halsted St. Tel. Victory 1272

Mergaitės Veidrodėlis Išgelbėjo 43 Žmones

Nuotikis Pietų Afrikos Pakrantėje

Vienoj saliuokėj, netoli pietinės Afrikos, per 4 dienas buvo sulipę 43 pasažieriai nuo paskendusio laivo. Jie neturėjo nei ko valgyti, nei gerti ir buvo blogai.

Tik tula, 13 metų mergaitė žaidė su veidroduku, pažiūrėdama į jį. Motina nebeiškentė ir smarkiai ją išbarė už tai, kad iš skendancio laivo pasiėmė tokį menkniekį.

Tuom tarpu, dviejų mylių atstume nuo saliuokės, pasirodė žviejų laivas. Pasažieriai ėmė šaukti ir mosikuoti rankomis, norėdami atkreipti žviejų dėmę. Bet pastarieji, matyt, miegojo išskyrus vieną, kuris vairavo. Kas tai iš pasažierių pagriebė iš mergaitės veidrodėlių ir atstotęs į saulę paleido spindulius į žviejų akis. Tieji tuo-

jau pastebėjo ir priplaukė prie jų, drauge su mažu kiekiu maisto ir vandens. Pasažierių vargai greit užsibaigė aciū mergaitės "tuštumui".

Leitenantas Walter Binius Atsižymėjo

Už didvyriškumą ir pasižymėjimą kovose Pacifike gavo ordiną leit. Walter Brinius, iš Wisconsin, kuris padegė prieš naikintuvą (destroyerj) nuo 300 pėdų aukštumos.

Lietuviškos kalbos gražumas ir jos ypatingas būdas yra užtektinas pamatas tam, kad ši kalba būtų mokinama kiekvienoje mokykloje.

— Immanuel Kant.

Englewood 5883-5840

P. CONRAD FOTOGRAFAS

Dar gražiau, moderniščiau įrengta. 420 WEST 63RD STREET

LIETUVIŠKOS SPAUDOS RĖMEJAI - BIZNIERIAI

Tel. YARds Aleksa Bakery J. Aleksa, Sav. 3339 S. Morgan St. Geriausias Lietuviškos Plikytos Ir Rupios Duonos Kepykla

Tel. LAFayette 3171 Peoples Furniture Co. M. T. Kezas, Ved. 4179-83 Archer Ave. Jus Galite Gauti Viską Kas Tik Rtikalinga del Namų—Rakandų

YARds 3599 Piwaronas Baking Co. D. Pivarunas, Sav. 4622 S. Marshfield Ave. Kepėjai "The Winner" Duonos Taip Pat Ruginės—Lietuviškos

Tel. VICTory 4226 Progress Furniture Co. J. A. Krukas, Ved. 3222-24-26 S. Halsted St. Rakandai, Pečiai, Radios, Vaikam Rakandai — Viskas Del Namų

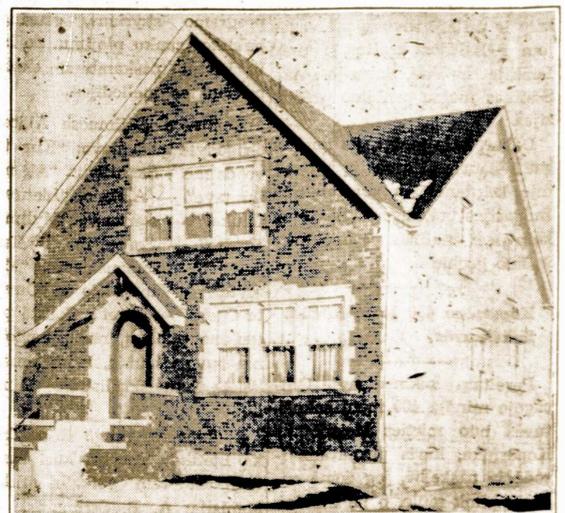
YARds 5654 European Style Bakery J. Bartash, Sav. 841 W. 33rd Street Kepėjai Skanios Lietuviškos Juodos Duonos

Tel. SEElly 8760 Roosevelt Furnit. Co. Jovarauskas ir Bertulis Sav. 2310 W. Roosevelt Rd. Visokie Namams Reikmenys — RAKANDAI —

HEALTHY FOOD Restaurant Joe. ir Julia Malonis Sav. 3206 S. Halsted St. Lietuviški - Amerikoniški Valgiai Mandagus Patarnavimas

Leonas Getautas Muzikos Krautuvė 755 W. 32rd Street Specialistas Įvairiausių Dailydystės Darbų

Nebus Niekur Taip Patogu Kaip Po Savo Stogu

JEI TAMSTOS MANOTE STATYTI SAU NAMĄ PASIRINKTOJ APYLINKEJ, TAI LEISKITE MAN SUITEIKTI JUMS KELETĄ PATARIMŲ IR PASIULEMŲ.

DABAR YRA LAIKAS PRADĖTI DARBĄ IR ĮSIGYTI TOKĮ NAMĄ, APIE KURĮ JUS NUOLAT. SVAJOJAT. ATVAŽIUOKIT PAS MANE Į OFISĄ IR AŠ JUMS PARODYSIU UZBAIGTUS NAMUS, KURIE JUMS PATIKS IR BŪS LABAI PRIENAMAI.

John Pakel

GENERAL BUILDING CONTRACTOR

6816 S. Western Ave. Tel. Grovehill 0306

Direct Echoes

(AIDAI)

Facts — Humor — Literature — Gossip — News

A True Story Without a Lady's Name

SATURDAY AFTERNOON. One fair lady went downtown to buy a pair of shoes so as to have something new for Saturday evening! She went through all the department stores and couldn't find the kind she liked. Millions of shoes, but none to suit her fancy; yes, girls are like that. So she bought two hats and pondered all the way home as to which one she should wear.

Of course, it was late when she reached home and she had to hurry and dress. When a friend called for her, she grabbed her purse, made sure her lipstick, key and carfare were in it (one has to be prepared at all times!) and surprised everybody, even herself, how speedily she got ready.

They were well on their way when she remembered that she had forgotten her hat! But, no returning for that was bad luck. Upon arriving at the party, the first thing that caught her eye was another girl wearing a hat just like one of her new ones, only with pink flowers instead of white. Streaks of lightning seemed to dart through her heart: there was another with a hat like her other new one! The veil was slightly different and she wore it well over one eye instead of on the back of her head like our little lady meant to wear it, but, nevertheless, it was the same basic hat.

At least, there couldn't be another pair of shoes like her old ones; so she danced and danced and was happy she had on her old comfortable shoes and no hat!

MORAL: Don't go buying things you don't absolutely need. Avoid inflation. Buy U. S. Bonds.

Entertained Two Guests of Honor

SATURDAY EVENING. — The first evening that looked like the merry, merry month of May 'cause it wasn't raining! And it really was a merry evening at SANDARA's. There were two newcomers in the crowd in the handsome persons of Lt. A. J. Varkulis and Lt. Joseph Benchiskas, both of Binghamton, N. Y., but now stationed with the U. S. Army at the Stevens Hotel in Chicago.

When WILL you come again?

Bridal Shower For Miss Victoria Keser

SUNDAY AFTERNOON. — Sure it was raining. A double-header at the baseball field and it was raining! The nineteenth day of rain in May, with sun the day before. If only the two days had been switched!

Rain or no rain, the girls couldn't be frightened away from coming to the bridal shower given in honor of Miss Victoria Keser of 3150 S. Emerald Ave. As they stepped out of their autos, they spread their umbrellas over the presents they were carrying for "Viktute" rather than over their hats,

for the presents were all wrapped just too-oo-preciously to be rained upon.

Lots of ribbons and shiny stuff that makes big bows and springs o' this-n-that covered big and small packages.

The lucky man who was spared all the ribbon untying difficulties is temporarily stationed in Florida with the good old U. S. Army! But, don't worry, folks, he shall manage to get a furlough to bestow the name of Mrs. Victor Grigas on our "Viktute" early in June. Congratulations and best wishes to Vic & Vic!

Army, Navy Wives Wanted By Red Cross

A special appeal is being made by the Chicago Chapter of the Red Cross for Army and Navy wives to join the Volunteer Nurse's Aide Corps. When trained, these Nurse's Aides assume many of the duties of graduate nurses in the hospitals, freeing the latter for service with the armed forces, and helping the Army and Navy to procure the more than 250 nurses who are needed from this area at once.

Foreign Born Groups Aid Red Cross

Groups of national from almost every European country are actively aiding the Red Cross in many ways, it was pointed out today by the Chicago Chapter.

Lithuanians nationals here also made a blood donation to the Red Cross in February in commemoration of Lithuanian Independence Day, and made a second group donation during the past week on May 14th.

Direct Question

One evening, during the last days of "Teddy" Roosevelt's administration — writes the Wall Street Journal — a man, shivering and ragged, knocked at the door of a certain house on K Street, in Washington.

"Please, madam, give me something to eat", he pleaded, when the lady of the house answered the door. "I am suffering severely from exposure."

"You must be more specific," demanded the lady. "Are you a member of the Senate or the House?"

Meeting Friends

"My ma don't allow me to play with you," said the boy with the freckles. "She says you're a bad boy."

"My ma don't allow me to play with you, neither," retorted the red-headed one. "She says you're the worst boy in the neighborhood."

"Gee! We're both reg'lar fellers, ain't we?"

Susizeidė S. Kaluina

Senas Bridgeporto gyventojas Stasys Kaluina, 710 W. 31st St., nukrito dirbtuvėje nuo prikrauto troko ir susizeidė. Jis yra dabar Wesleyan ligoninėj ir nieko neprileidžia prie jo prieti.

Madame Motorman

With her uniform cap perched jauntily on her curls, Mrs. Ruth Phillips waits for her conductor to signal the start of her street car run. She is one of 13 women learning to operate trolleys in a program sponsored by the Board of Transportation in Brooklyn. Instructor W. E. Box is loud in praise for his pupils.

Čia Bus Rodomos K. Motuzo Filmos

Lietuvių Filmos — Krutamieji Paveikslai Pensylvanijoje

Filmuotojas Kazys Motuzas ir Radio kalbėtojas Jonas Valaitis rodo ir aiškina Lietuvos, New Yorko parodo, kuriame lietuviai dalyvavo ir karines filmas — krutamuosius paveikslus angliakasių rajone Pensylvanijoje šio se vietose:

GIRARDVILLE, Pa. trečiadienį, Birželio-June 9 d. 2 val. p. p. ir 7:30 v. vak. Šv. Vicento parapijos salėje.

FRACKVILLE, Pa. šeštadienį, Birželio-June 12 d., 7:30 val. v., Vasaičio salėje.

KULPMONT, Pa. sekmadienį, Birželio 13 d. 7:30 val. vakare, Lincoln Lietuvių salėje, 932 Spruce St.

COALDALE, Pa. šeštadienį, Birželio-June 19 d. 7:30 v. vak. Lietuvių parapijos salėje, 225 Phillip St.

MAISVILLE, Pa. (Gilberton) sekmadienį, birželio 20 d., 2 v. po pietų, Lietuvių Šv. Liudviko parapijos salėje.

Kitose vietose filmų radymas bus skelbiamas vėliau. Norintie ji savo kolonijoj šioj apylinkėj parodyti filmas prašome kreiptis į: — Jonas Valaitis, 179 So. 2nd St., Brooklyn, N. Y. Tel. EVergreen 8-7871.

New Yorko Lietuvių Radio Kasdien 11:45 dienomis.

Jono Valaičio vedamas Lietuvių Radio Balsas, kasdieninė, vienintelė radijo programa lietuvių kalba rytinėse valstijose, perdavinėjama kasdien nuo 11:45 dienomis iš WHOM stoties, 1480 kes banga. Stotis yra 29 W. 57th St., New York City.

Nazių Metoda Ok. Lietuvoje

Vilniaus Policija Nukenčia

Londonas. — "Vilnaer Zeitung" rašo, jog vis dažniau ir dažniau pasitaiko nužūdymai Vilniaus civilių policininkų kovoje su požeminiu judėjimu prieš voktečių valdžią.

Taip Yra Anglijoje

Į vieno mažo miestelio Anglijoje — atuvę įėjo anglių karininkas ir pamatęs lentynoje plaukams toniką norėjo jį nusipirkti.

— Negaliu jo parduoti. Tą toniką jau užsakė vokiečių nelaisviai, kurie netoli būna. Jie mėgsta dabinti savo plaukus, aiškino savipinkas.

— Bet ir mūsų kareiviai norėtų pasipuosti.

— "Sorry", bet vis vien nemainysiu savo žodžio.

Dešimta Dalis Mėsos Eina į "Lend-Lėase"

Dešimta dalis, visos pagamintos šioj šalyje mėsos siunčiama talkininkams. Iš viso savo kariuomenei ir kitiems išsiųsta užjūrin 1,012,000 tonų mėsos.

Italija Garuoja Nepasiduosianti

Londonas. — Žinovų nuomone, nebūsią galima lengvomis priemonėmis priversti italus pasiduoti. Nors atakos iš oro ir psichologinės priemonės atlieka savo ir demoralizuoja Italiją iš vidaus, tačiau nazių gestapo neprileisianti kad Mussolini kapituluotų.

Jei Ką Sapnuojate, Tai Bent Nekalbėkite

Kalbėjimas miegant nelaimin gai baigėsi Antanui Ingaumiui, iš Shenandoah, Pa. Jis vedė vieną moteriškę, paskiau apleidė ją ir apsigėdė kitą, nepasirūpindamas apie divorsą. Po

AUDITORIUM RESTAURANT

3131 S. Halsted St.

LIETUVISKI ir AMERIKONISKI VALGIAI SU GERIAUSIU SKONIU. MANDAGUS PATARNAVIMAS. P. Balčiūnas ir M. Kovarski, Sav.

PASKOLOS ANT PIRMŲ MORGIČIŲ

STATYBAI — REMONTAVIMUI ARBA REFINANSAVIMUI

ant Lengvų Mėnesinių Išmokėjimų!

NAUDOKITE PROGA DABARTINĖMS ZEMOMS NUOŠIMČIO RATOMS.

TAPRITĖ FINANSINIAI NEPRIKLAUSOMI!

TAUPLYKITE mūsų įstaigoje. Jūsų indėliai rupestingai globojami ir ligi \$5,000.00 apdrausti per Federal Savings and Loan Insurance Corporation. Mokame 3%. Jūsų pinigai išmokami ant pareikalavimo.

SENIAUSIA IR ŽYMAUSIA LIETUVIŲ FINANSINĖ ĮSTAIGA — 46 Metų Sėkmingo Patarnavimo! —

KEISTUTO SAVINGS and LOAN ASSOCIATION

TEL. CALUMET 4118

Jos. M. Mozoris, Sec'y

2226 SO. HALSTED ST.

kiek laiko jis sugrįžo prie pirmosios, bet miegodamas jis tiek prikalbėjo apie antrąją žmoną, kad pirmutinė sužinojo viską ir pranešė policijai. Vargšas "prakalbėtininkas" gavo du metus kalėjimo už bigamiją.

Ivykiai Lietuvos Istorijoje

Gegužio 26 d., 1323 m. D. L. K. Gediminas apakundė popiežių kryžiuočių ordoną už skriaudimą lietuvių.

Gegužio 29 d., 1226 metais lietuviai smarkiai sumušė mozarus.

Gegužio 30 d., 1537 m. Visoje Lietuvoje prasidėjo didelis judėjimas prieš katalikų tikybą. Gegužio 31 d., 1425 m. Lietuviai sumušė maskolius prie Homelio.

POLITIKA IS KITO GALO

REIKALINGA PAMOKA

Pabalgoj gegužio mėn. New Yorke šaukiama tautininkų konferencija, kurios tikslas bus surasti pamatus artimesniam susibūrimui.

Mano supratimu, į šią konferenciją turėtų atvykti visi tie, kurie praityje daugiausia kėlė liarmo ir griovė vieningumą.

Jie ten gal šio to pasimokintų ateičiai.

BENT ŠIUO ATZVILGIU SUSITARĖ

Elmer Davis, karo informacijų Ofiso viršininkas, kalbėdamas per radio, bandė išaiškinti 10,000 lenkų karininkų nužūdytų paslaptį.

Bet jo kalbą lygiai kritikavo lenkai ir bolševikai, išgirdę apie tai p. Davis pareiškė:

"Gerai, kad nors šiame dalyke vieni ir kiti susitaikė."

NAMŲ STATYMO KONTRAKTORIUS

STATOM VISOKIOS RUSIES NAMUS—

DIDELIUS IR MAZUS. Turime 18 Metų Patyrimą Namų Statymo Bizny. Kreipkitės Prie Musų Del Apskaičiavimų ir Kitokių Informacijų.

B.R. PIETKIEWICZ & CO. CONTRACTORS

REAL ESTATE 2555 W. 47th St.

JAM RŪPEJO SAVO KAILIS

Komunistų "mučelninkas" Leonas Pruseika aną dieną parašė, jog Vytautas padaręs klaidą, verdamasis į rytus, o ne į vakarus.

nukreipęs į vakarus, tai šiandien būtų Hitlerinės Vokietijos.

Bet prieš keletą metų, rodos, ir pats Pruseika buvo pakviestas keliauti į rytus pas patį bolševikų viešpatį, bet jis atsiskė ne dėl to, kad pakenkti naziams, bet kad išgelbėti savo kailį.

PIRMIAU VIENAS, O DABAR KITAS

Clevelando "Dirva", pereitoj savo laidoje pastebėjo:

Visu mandagumu esame priversti gerbiameiems Chicagos daktarams — veikėjams priminti, kad klausimas dabar ne kas buvo dirbta 1918-1924 metais, bet kas dirbama dabar...

Atsakyti į tai labai lengva. Dabar yra kuriama istorija ir toje kuryboje nemažiau už kitus dalyvauja ir Chicagos lietuviai profesionalai.

REIKIA PRIPAŽINTI NUOPELNUŠ

Lietuvių socialistiškas dienraštis aną syk pasigyrė, kad jis jau anksčiau davęs patarimą likviduoti kominterną.

Taigi atrodytų, kad tas patarimas išklaustas, nes S. Salinas ištikro perkirto neatmzgama maza.

Kreditas už tai, žinoma, priklauso tam, kas pirmiausiai to pareikalavo. — Suvalkietis.

Indijos aristokratų moterys perveria per savo nosį žiedus arba lankus, veido gražinimui.

M. J. KIRAS Home Builders Real Estate

NOTARY PUBLIC INSURANCE OF ALL KINDS

3261 So. Halsted St.

Phone Virginia 9493 Moterims Trečiadienį

SOUTH PAULINA

RUSSIAN TURKISH BATHS

ATLANKYKIT SVEIKATOS PIRTĮ

Naujai įrengtas rusiškas kambarys su akmenų krosnim. Kambarėliai dėl pagulėjimo. Kainos labai prieinamos

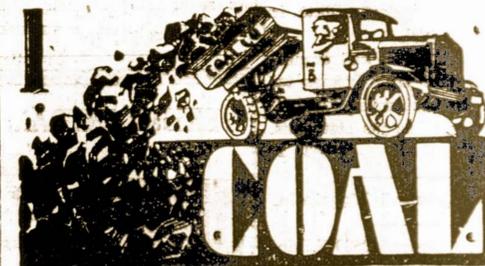
ELEKTRIKINIS GYDYMAS

Mineralinės, sulfurinės vanio duoda didžiausią kraujo cirkuliaciją, kuomi galima išsigelbėti nuo visokių ligų.

1657 West 45th St. Kampas S. Paulina St.

A. F. CZESNA, Savininkas

VIETA, KUR CHICAGOS LIETUVIAI PERKA SAU ANGLIS

Mes užlaikom tik geriausios rusies anglis ir turim didelį pasitrinkimą. Kainos labai prieinamos; užganėdinimas užtikrintas.

Vilija Coal Co.

3700 So. Spaulding Ave. :: Chicago, Ill. LIETUVIŲ ĮSTAIGA. Tel. Lafayette 2584.

Leo Norkus, Jr.

AMBROSIA & NECTAR Beer Distributor

GERKIT TIK GERĄ ALŲ, padarytą Chicagoj. Visi geria ir mėgsta AMBROSIA ALŲ, bet, prie to, išdirbėjai nusprendė padirbti dar geresnį alų, kurį užvardino—NECTAR. Šis Alus yra pagamintas iš importuotų pirmos rūšies produktų.

Urmo (Wholesale) kainomis pristato į alines ir kitas įstaigas. Visuomet kreipkitės pas NORKŲ kur gausite greitą ir teisingą patarnavimą.

2259 W. Cermak Rd. Tel. Monroe 0808

Chicagoje

Atvyko Aplankyti Savų Seržantė Marijona Bernotaitė

Pabaigoje šios savaitės į Chicago atvyko seržantė Marijona Bernotaitė aplankyti namiškius ir savo draugus-ges. Jos nuolatine buveinė yra Grenier Field, New Hampshire, apie 40 mylių nuo Bostono. Ji pareiškė džiaugsmo, kad kiekvieną savaitę gauja "Sandarą" ir patiria šį bei tą, iš Chicago lietuvių gyvenimo.

P-nas George Borchert
Vieši Californijoje

Zinomas mūsų kontraktorius Geo. Borchertas jau antra savaitė vieši Californijoje. Mat, jis nusitarė pasiimti ankstyvas atostogas, kol ir ten neatėjo didesni karščiai.

"Miss Lithuania" Renkama Kol Kas - Patylomis

Komisija Jau Turinti Numačiusi, Bet...

Kaip žinome, sekmadienį, birželio 20 dieną įvyksta visų tautų festivalas tikslu padidinti bonų pirkimą. Tos iškilmės bus Medinah Temple ir kiekviena tauta išpildys programos dalį ir turės savo gražuolę. Lietuviai irgi ruošiasi prie to įvykio. Tačiau "Miss Lithuania" išrinkimas pasiliekia misterija.

Komisijon įeina prof. A. Pocius, kaip pirmininkas ir nariai: teisėjas J. T. Zuris ir J. P. Varkala, Pastarieji du sakosi, jog visas dalykas priklauso nuo pirmininko. Pirmininkas gi tvirtina, kad jau viskas atlikta ir jie gražuolę turi.

Well, būtų gerai, kad praneštų kas ji toki yra. Vyrams tai nieko tokio, bet mūsų "leidės" norėtų žinoti kas jas atstovaus.

Šiam Šeštadieniui Ruošiamas Petronėlių Vardo Dienos Pramoga,

Kviečiame Visus Atsilankyti į Šį Įvairenybių Vakara

Sis vakaras Sandaros svetainėje bus skirtas mūsų Petronėlėms, nes tai yra jų varduvio diena. P-ni Petronėlė Gribienė, p-ni Petronėlė Balickienė ir kitos tuo vardu veiksios bus mūsų garbės viešnios. Mes gi susirinkę ne vien pasveikinsim jas, bet pasilinksinsim, pavakarieniam ir pasišoksime.

Visi yra kviečiami atsilankyti į šią pramogą, nes ji bus ištikro smagi. Įžanga tik 50 centų. Jei pageidaujate, galite atsivesti savo draugus bei drauges. Visi bus širdingai priimti ir pavaisinti. Vakarą pradžia 8 val. vakare Kviečia Rengimo Komisija.

Iteikimui Dovanos P-nui B. Balučiu

B. Balučiu į Londoną Pasiūsta 50 Dolerių

Iš tų aukų, kurios buvo surinktos ir skelbiamos "Sandaroje" pirmutinė perlaida sumoje \$50. jau išplaukė į Londoną. Pasiūsta per pašta ir ten bus išmokėta dvylika angliskų svarų, šeši šilingai ir vienas penas.

Pabaigoje šios savaitės tam pačiam tikslui aukavo p. J. Aleksa, duonos kepyklos savininkas — \$5. ir aptiekorius Povilas Dalin — \$5. Šios aukos pasiliks sekančiai perlaidei. Ačiū tiems, kurie prisidėjo su auka.

EXTRA! EXTRA!

N. KANTER, sav.

Permanyta vardas ir adresas
Lietuviškas Žydūkas
REMKITE SENĄ LIETUVIŲ DRAUGĄ

MONARCH LIQUOR
3529 So. Halsted St.
Phone YARds 6054

P-ni J. Aleksienė Ligoninėje

P-ni J. Aleksienė, 3339 S. Morgan St. sunkokai susirgo ir dabar gydoma Mother Gabrini ligoninėje.

SLA. 36 Kuopos Susirinkimas Šiam Trečiadienį

Visi SLA. 36 kuopos nariai yra kviečiami atsilankyti į svarbų susirinkimą, kuris įvyks šiam trečiadienį, birželio 2 d. Lietuvių Auditorijoje.
— A. J. Zalatorius, Pirm.

Karo Mokyklos Kadetas

ROBERT M. GILASON

Sūnus p-nų M. Gilasonų, 7151 S. Francisco Ave. — Robert M. Gilason dabartiniu metu lanko karinę akademiją ir yra pasižymėjęs įvairiose srityse. Ypatin-gai jam sekasi atletikoje, kur jis gauna vieną pasižymėjimą po kito. Jis yra taip pat "fencing team" kaptonas.

Taigi jaunoji Amerikos lietuvių gentkartė sparčiai kyla įvairiose gyvenimo srityse.

A. Micevičiui Pagerbti Vakaras — Atidėtas

Delei tam tikrų priežasčių planuotas šiam sekmadieniui vakaras pagerbimui Al. Micevičiaus tapo atidėtas vėlesniame laikui. Kada jis įvyks bus pranešta "Sandaroje".

Mt. Greenwood Lietuvių Piknikas Atidėtas Šiam Sekmadieniui

Iš priežasties lietaus, SLA. 178 kuopos piknikas, kuris turėjo įvykti pereinamame sekmadienį, tapo atidėtas šiam sekmadieniui, gegužio 30 dienai. Vieta pasilieka ta pati—Worth Grove darže, West 111 St. Bus graži muzika, užkandžiai ir dovanų dalinimas. Įžanga veltui. Piknikas prasidės 10 val. iš ryto.

Ten kur sustoja gatvekariai West 111 St. jūsų lauks busas, kuris nuvež ir atvež iš pikniko.
— B. Valentinas.

Šios Chicago Lietuvos Davė Kraują Sužeistiems Kariams

Iš Amerikos Lietuvių Kareivių Motinų Raudonojo Kryžiaus Vekimo

Pereitą trečiadienį, gegužio 19 d., 1943 m. mūsų Amerikos Lietuvių Kareivių Motinų ir Raudonojo Kryžiaus vieneto narės vyko į American Red Cross Blood Donors Service, 5 North Wabash Ave., savo kraują aukoti. Tai ne pirmas sykis kaip jos savo kraują aukoja; kai kurios jau net ir trečią kartą tą atlieka, kaip: p. Sophie Stautus. Antrą sykį aukoja kraują sekančios: pp. Kazimiera Zaynor, Jadvyga Cepulis, Ona Gerčius, Alice Milerienė, Frances Jen-sevičius, Evelyn Overa, Ona Mick, Antanina Kubeliunas, Anelė Paukštis, Magdalena Adomaitis ir Theresa Anuzis.

Sekantios aukoja kraują pirmą sykį: Paulina Jacobs, Victoria Valaitis, Amelia Meizis, Ma-

rie Olshaw, Helen Kazlauskas, Emilija Lucas, Petronėlė Bartušis, Helen Zemek, Viktorija stankus, Katie Vitkauskas, Mary Venckus, Veronica Adomaitis, Selma Wrubleski, Rozalia Urmonas, ir pats Povilas Saltimieras, organizatorius Amerikos Lietuvių Motinų organizacijos.

Tai buvo labai gražus pavyzdys. Kad visi tą pavyzdį pasektų ir savo kraują paaukotų Raudonajam Kryžiui. Nes jūs žinote kiek gali jūsų kraują išgelbėti kareivių nuo mirties. Amerikos Lietuvių Kareivių Motinos ir Raudonojo Kryžiaus vieneto narės: nenulstančiai darbuojasi Raudonajam Kryžiui.

Jos susirenka ketvirtadieniais nuo 9 ryto iki 9 vakaro, Saltimiero Studijoje, 6912 S. Western Avenue.
— Jadvyga Cepulėnė.

Amerikos-Lietuvių Kareivių Motinų Pirmininkė.

J. Hertmanavičius Dėkoja Tiems, kurie Prisidėjo Prie Išleidimo Istorinio Veikalo

Dar Vienas Sarašas Aukavusių

Prie išleidimo mano naujos knygos, anglų kalboje: A Brief Historical Sketch on Lithuania" prisidėjo jau paminėtas bursys apsišvietusių prumeratorių, kurį padidino dar naujas bursys: p-lė Frances Sadauskaitė, Petras Daukša, Dr. Povilas Žilvitis, p-ni Juzė Gulbinienė, J. J. Bagdonas, T. Kučinskas, Dr. P. Z. Zalatorius, Ant. Kiela, Stasys Martinkus, Mary Zolpienė, S. Zolpis, Algirdas Zolpis, Kl. Vilkas, Adomas Wonogas, Jos. Pikelis, Rosie Wollner, Adolf Garuckas, Dr. V. A. Šimkus, Alex. Juniewicz, Louis Mingela, Step. Morkunas, Jos. Spaitis, P. K. Malelo, Jurgis Rimkus ir keletas pasizadėjo.

Knyga bus nedidoka, nes išleidimui mano didokos knygos: "Concise History of Lithuania" nesirado pinigų, o darbo parašant ją buvo labai daug. Dabar ji guli tik rankraštyje. Naujoji

dalyku rūpinasi p. M. Bieksha ir p-lė F. Sadauskaitė.

Tiražas (laida bus nedidelė ir tik prumeratoriams padalinta. Zymesniems knygynams bus pasiūsta kas atliks. Jeigu būtų didesnis pareikalavimas, būtų išleista antra laida.

Knyga bus nedidoka, nes išleidimui mano didokos knygos: "Concise History of Lithuania" nesirado pinigų, o darbo parašant ją buvo labai daug. Dabar ji guli tik rankraštyje. Naujoji

DR. KARL NURKAT (NURKAITIS)

LIETUVIS DAKTARAS Aptometristas Pritaiko atsakomai akinius už prienamą kainą ir ant lengvų išmokėjimų

3241 S. Halsted St. PHONE CALUMET 4591 RAKANDŲ KRAUTUVE

DR. G. SERNER

LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS Tel. YARds 1829 Pritaiko Akinius. Kreivas Akis Ištaiso

Ofisas ir Akinių Dirbtuvė 3401 SO. HALSTED ST. kampa 34th St. Valandos nuo 10 iki 4, nuo 6 iki 8 Nedėlioj pagal sutartį.

ADVOKATAI

Phone YARds 2356

LEON S. MIKELONS LIETUVIS ADVOKATAS

3317 So. Halsted St. Chicago, Illinois

ANTHONY A. OLIS ADVOKATAS

134 N. La Salle St. Suite 1308 Ketvirtadienio Vakaraus Mergučio Ofise 6755 S. Western Ave. Tel. Grovehill 2242

JOHN B. BORDEN LIETUVIS ADVOKATAS

2201 W. Cermak Road (W. 22 St.) Ofiso valandos: Kasdien nuo 9 iki 6 Vakaraus: Pamedėlio, Seredos ir Pėtnyčios 6 iki 9 Telefonas Canal 1175 Namai: 6459 S. Rockwell St. Telefonas Republic 9600

gi, nors mažesnė, pasakys kas reikalinga apie Lietuvą ir lietuvius, ir tai gana apščiai. Prumeratoriams, kaipp leidėjams, tariau širdingą ačiū!
— Juozas J. Hertmanavičius.

H. Rabinavičius Buvo Pavaisintas Musų Tarybos Puotoje

Jis Buvo Žymiu Lietuvos Diplomatu

Pereitą ketvirtadienio vakare, Toscano restorane, Amerikos Lietuvių Taryba suruošė vakariene atvykusiam į Chicago Henriku Rabinavičiui, kuris nuo pat Lietuvos atsisteigimo užėmė svarbias diplomatinės vietas įvairiose pasaulio sostinėse.

Vakarienėj dalyvavo pora de-

Pigiai Parsiduoda

Galite pigiai nusipirkti šiuos dalykus: Kaurų Valytuvus (Hoover Vacuum-Cleaner), Elektrikinis prosas, Vaikams Lovukės (babyreed), ir sulankstoma šepelė. Interesuojanti kreipkitės į 10823 Longwood Drive.

Phone Calumet 7858

DR. M. ZILVITIS DENTISTAS 3243 South Halsted Street

LIETUVIAI DAKTARAI AMERIKOS LIETUVIŲ DAKTARŲ DRAUGIJOS NARIAI

Tel. YARds 8146 VALANDOS: Nuo 11 iki 12, 2 iki 4 ir 7 iki 9

Pirmadieniai: 2 iki 4 ir 7 iki 9 Šventadieniai: 11 iki 12

Dr. V. A. Šimkus GYDYTOJAS ir CHIRURGAS ir Akinius Pritaiko 744 W. 35th Street

Dr. J. J. Simkus DENTIST 1821 So. Halsted Street Canal 0257

Tues., Thurs., Fri. 6322 So. Western Ave. Mon., Wed., Sat. Hemlock 6111 CHICAGO, ILL.

Tel. Pullman 1198 ir 8277

I. E. MAKARAS M. D. GYDYTOJAS ir CHIRURGAS

10758 So. Michigan Ave. ROSELAND-CHICAGO, ILL.

Victory 1522

DR. J. KULIS Valandos:

9 iki 12 a.m.—6 iki 9 p.m. LIETUVIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 3259 So. Halsted St. Chicago

Ofiso Tel. Victory 8887

DR. J. P. POSKA GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 3133 S. Halsted St. Chicago

Ofiso valandos: Nuo 9 iki 12 diena ir — 7 iki 9 vak. Iškyrus Antr-nio ir Ktvirt. vak. Rez. 6504 So. Artesian Avenue Telefonas Hemlock 2374 Res. valandos: 8 iki 6 vakare Antradieniais ir Šešt. 8 iki 9 vak. Tel. Canal 0257

DR. P. Z. Zalatoris GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Ofiso valandos: 10:30 iki 12 val. rytas 1 iki 8 val. po pietų 6 iki 9 val. vakaraus. Sekmadieniai: 9 iki 12 val. rytas Ofisas: 1821 So. Halsted Street Telefonas Canal 0257 Residencija: 6606 So. Artesian Avenue Telefonas Prospect 6666

sėtkų mūsų visuomenės atstovų ir Lietuvos konsulas p. P. Daužvardis. Pasikalbėjimai su p. Rabinavičiu buvo labai idomūs ir turiningi. Gerb. svečias atvyko į Chicago aplankyti savo gimines, kurie apeidė Lietuvą prieš 50 metų.

Daugiausiai kailių Amerikoje suteikia zuikiai.

Tel. LAFayette 7020

DR. S. NAIKELIS GYDYTOJAS ir CHIRURGAS

Residencija ir Ofisas 3417 S. Halsted Street VALANDOS: Nuo 2 iki 4 ir 7 iki 9 vak. Nedėliomis pagal Sutartį

Dr. Margeris 3325 S. Halsted St.

Valandos: nuo 10 r. iki 2 po pietų

ir nuo 6 iki 8 vakaro.

Šventadieniai tik susitarus

Phone YARds 7299

DR. EMILY V. KRUKAS GYDYTOJA IR CHIRURGAS

4146 Archer Avenue Ofiso Tel. LAFayette 3210 Rez. Tel. LAFayette 0094

Jeigu Neatsiliepia — Sank KEDzie 2808 VALANDOS:

Pirm., Antr. Ktvirt. 6—9 vakare Penkt. ir Šešt. 8:30—9:30 vakare Nedėliomis pagal Susitarimą

Phone REPublic 2266

Dr. K. Drangelis DENTISTAS

2420 W. Marquette Rd. Arti Western Av

Phone Canal 6122

DR. S. BIEZIS GYDYTOJAS ir CHIRURGAS 2201 W. 22nd Street CHICAGO, ILL.

Ofiso valandos: nuo 1—5 ir 7—9 Seredomis ir Nedėl. pagal sutartį

Rez. 6631 So. California Av. Telefonas Republic 7869

YARds 4787

DR. STRIKOLIS GYDYTOJAS ir CHIRURGAS

Ofisas: 4645 So. Ashland Avenue Ofiso valandos: Nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 val. vak. Nedėliomis pagal sutartį. Namų Tel: Prospect 1980

Phone VICTory 2514

Dr. A. J. Zimontas Seniausias Lietuvos DENTISTAS

3252 So. Halsted St. YARds 2246

DR. C. Z. VEZELIS DENTISTAS 4645 So. Ashland Ave. arti 47th Street

Valandos nuo 9 iki 8 vakare Seredoj pagal sutartį. Phone YARds 5921

DR. BERTASH 756 W. 35th Street

Cor. of 85th and Halsted Sts. Ofiso valandos nuo 1-3; 6:30-8:30 Nedėliomis pagal sutartį.

Phone HEMlock 2061

DA. JOSEPH KELLA DENTISTAS

6558 S. Western Ave. VALANDOS:

Nuo 9 ryto iki 8 vakare Nedėliomis pagal Sutartį

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

John F. Eudeikis

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAI DOTUVIŲ IŠTAIGA

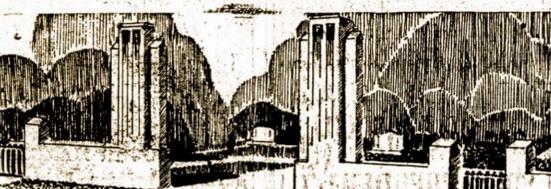
AMBULANCE DIENA IR NAKTĮ

Visi Tel. Yards 1741-1742

4605-07 So. Hermitage Ave. 4447 South Fairfield Ave. Tel. LAFayette 0727

DYKAI Kopyčios visose Chicago dalyse

Kedžio Programas nuo 8:00 iki 8:30 val. ketvirtadienio vakare iš stoties WGES (1390), su Povilu Saltimieru.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

NARIAI CHICAGOS IR CICEROS LIETUVIŲ LAI DOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASSOCIACIJS

Ambulancų Patarnavimas Dieną ir Naktį Turime Kopyčias Visose Miesto Dalyse

A. M. PHILLIPS

3307 So. Lituania Ave. Phone Yards 4908

J. J. ZOLP

1646 West 46th Street Phone Yards 0781-0782

LACHAWICZ IR SUNUS

2314 West 23rd Place Phone CANAL 2515 SKYRIUS: 42-44 E. 108th St. Phone Pullman 1270

P. J. RIDIKAS

3354 So. Halsted Street SKYRIUS 710 W. 18th St. VISI TELEFONAI: YARds 1419

J. LULEVICIUS

4348 So. California Ave. Phone LAFayette 3572

S. P. MAZEIKA ir J. EVANAUSKAS

3319 So. Lituania Ave. Phone Yards 1138

LEONARD F. BUKAUSKAS

10821 S. Michigan Ave. Phone Pullman 9661